

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/64- /2013.P.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Előadó: dr. Nagy Boglárka ktv.
Telefon: 06-1/462-7432/34-258

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a **panaszos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 306/2013. (X. 22.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

el u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49., postacím: 1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) A panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

I N D O K O L Á S

I.

A panaszos a vele szemben 2012. november 14-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben aznap panaszt tett a Budapesti Rendőr-főkapitányságon (a továbbiakban: BRFK), majd 2013. január 2-án kelt nyilatkozatában kérte, hogy panaszát a Panasztestület vizsgálja ki.

A panaszos előadta, hogy egy büntetőeljárás keretein belül 2012. november 14-én, hajnalban, budapesti lakásában házkutatást foganatosítottak. A panaszossal egyidejűleg közölték, hogy a házkutatást követően kihallgatásra a rendőrökkel kell mennie a Rendőrségre, amelyet a panaszos tudomásul vett, a nyomozókkal mindenben együttműködött. Miután a házkutatásról a jegyzőkönyvet felvették, közölték vele, hogy megbilincselve viszik a kihallgatásra. A panaszos nem értette, hogy erre mi szükség van, hiszen a helyszínen négy rendőr is tartózkodott. Véleménye szerint a bilincselés alkalmazás törvényi feltételei nem álltak fenn.

A panaszbeadványban előadottak tartalma alapján a panaszos rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogásai az alábbiakban összegezhetők:

- a panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét;
- a panaszos kifogásolta a bilincselés alkalmazás jogszerűségét;
- a panaszos sérelmezte, hogy nem tájékoztatták a bilincselés okáról.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát, amely vizsgálata során megállapította, hogy a bilincselésre megfelelő jogalap hiányában került sor, ezért sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2013. január 2-án kelt nyilatkozata a Panasztestület általi elbírálásról;
- a panaszos 2013. február 6-án kelt panasz-kiegészítése;
- Budapest Rendőr-főkapitányának 2013. január 14-én kelt végzése panasz eljárás felfüggesztéséről;
- a panaszos által a Fővárosi Főügyészségnek megküldött, 2012. november 19-én kelt panasz;
- a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatásáról, 2012. november 14-én készült jegyzőkönyv;
- a 2012. november 14-én készült, 01000/6134/2009.bü. számú jelentés a panaszos előállításáról, és az ahhoz kapcsolódó parancsnoki vélemény;
- a BRFK-n 2012. november 19-én kelt jelentés;
- a BRFK-n 2012. november 21-én kelt kivizsgálás;
- a BRFK Hivatalának 2012. december 15-én kelt tájékoztató levele a Panasztestület általi elbírálás lehetőségéről.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán lefolytatott vizsgálat alapján az alábbiakat állapítottam meg.

1. A panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja szerint, *„a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható”*.

A BRFK-n 2012. november 21-én kelt kivizsgálás alapján megállapítható, hogy 2012. november 14-én a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő, különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntett elkövetésének gyanúja miatt folyamatban lévő nyomozás során, több helyszínen házkutatásra, és öt személy vonatkozásában előállításra, gyanúsított kihallgatásra került sor. Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült, 01000/6134/2009.bü. számú jelentés leírja, hogy a fenti napon 06:08 órakor jelent meg négy fő nyomozó a panaszos lakásán, tekintettel arra, hogy nyomozás során olyan információk merültek fel, miszerint a gyanúsítható személy – a panaszos – lakcímén az eljárás alapjául szolgáló bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyak, dokumentumok lelhetőek fel. A házkutatás fogantatosítását követően a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja alapján, gyanúsított kihallgatás fogantatosítása érdekében előállították a Rendőrségre.

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben egy kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény gyanúja kapcsán folytattak házkutatást, és a fent megnevezett bűncselekmény elkövetésének az intézkedéshez szükséges mértékű gyanúja fennállt, ezért kellő jogalap birtokában került sor a panaszos előállítására. Az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

2. A panaszos kifogásolta a bilincsalkalmazás jogszerűségét.

Az Rtv. 15. § (1) *A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*
 (2) *Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.*

Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés rögzíti, hogy a bilincs alkalmazására az Rtv. 48. § c) pontja alapján került sor: *„a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy szökésének megakadályozására”*.

A panaszos sérelmezte, hogy előállítása során megbilincseltek annak ellenére, hogy négy rendőr is a helyszínen tartózkodott. Tették mindezt a húsz éves fia jelenlétében, amely mindkettőjük számára traumát okozott.

Az intézkedéshez kapcsolódó, 2012. november 21-én kelt parancsnoki kivizsgálás szerint a bilincs használatára azért került sor, mert a panaszos előállítása szolgálati gépjármű igénybevételel történt, melynek során nagy forgalmú, lakott területen belüli útszakaszokat vettek igénybe, ennek okán közvetlenül a panaszos szökésének, támadásának megakadályozása, közvetetten pedig a közlekedés biztonsága, más, a közlekedésben résztvevő személyek életének, testi épségének védelme érdekében a kényszerítő eszköz igénybevétele elengedhetetlennek bizonyult. A közúti közlekedés folyamán ugyanis elég egy hirtelen mozdulat, meggondolatlan támadás, és a gépjárműben tartózkodó személyek testi épségén kívül a közlekedésben részt vevő, véttelen személyek egészsége is veszélybe kerülhet.

Az Rtv. 48. §-ának a) b) és c) alpontjai szerint, a rendőr az ott felsorolt magatartások megakadályozása érdekében alkalmazhat bilincset. A megakadályozása alatt pedig nem csupán a már bekövetkezett esemény megszüntetését, felszámolását, megtörését kell érteni, hanem a megelőzést is, vagyis el kell kerülni az olyan helyzet kialakulását, amelyben az érintett támadhat, elszökhet. Tehát nem szükséges „megvárni” azt, hogy az intézkedés alá vont személy valóban megpróbálja a fentiek közül bármelyiket.

Az intézkedéstaktikai tapasztalatok azt mutatják, hogy számos esetben az intézkedés alá vont személy kezdetben látszólag – esetleg szándékosan félrevezető módon – együttműködő, majd váratlanul támadó, agresszív magatartást tanúsít, szökést kísérel meg. Önmagában az intézkedés alá vont személy együttműködő fellépésére, pusztán az általa tett kijelentésekre taktikai hiba lenne alapozni. A támadás vagy szökés bekövetkezésének lehetőségét, a várható kockázatokat az eset összes körülményének mérlegelésével, körültekintően, ugyanakkor rövid idő alatt kell felmérni.

Az előállítás során továbbá figyelembe kellett venni, hogy az előállítás alapjául szolgáló büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény kiemelt tárgyi súlyú, akár tízévi szabadságvesztéssel is büntethető, így a jogalkotó által is a társadalomra kiemelten veszélyesnek minősített cselekmény. Ennek okán valamennyi ezen cselekménnyel érintett személlyel szemben végrehajtott rendőri intézkedések alkalmával – és az arányosság követelményének figyelembe vételével – fokozott óvatossággal és körültekintéssel kellett eljárni. Az a tény, hogy végül nem került sor a panaszos részéről szökésre, illetve támadásra, még nem teszi jogszerűtlenné vagy aránytalanná a kényszerítő eszköz alkalmazását – sőt, épp azt jelzi, hogy eredményes volt és elérte a célját.

A bilincskalkulációra tehát kellő jogalap birtokában került sor, és megfelelt az arányosság követelményének is, ezért az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

3. A panaszos sérelmezte, hogy nem tájékoztatták a bilincselés okáról, pedig jelezte a rendőrök felé megdöbbenését.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 20. § (2) *A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.*

61. § (1) *A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell.*

Az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló rendőri jelentés tanúsága szerint, a házkutatás befejezését követően a panaszoszt tájékoztatták arról, hogy kényszerítő eszközként bilincset fognak alkalmazni, és előállítják a BRFK egyik hivatali épületébe. A közlést a panaszos tudomásul vette.

A fent idézett rendelkezések az intézkedő rendőr számára csupán azt a kötelezettséget írják elő, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására előzetesen az érintettet figyelmeztetni kell. Ezen törvényi kötelezettségének az intézkedő rendőr eleget tett, ezt a panaszos sem vitatja beadványában. Tekintettel arra, hogy az Rtv. egyéb közlési kötelezettséget nem ír elő a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatban, az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

III.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét.

A határozat II. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestület megállapításaival a 2. pont tekintetében nem értek egyet.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV. cikk, XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja, valamint 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 15. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 48. § c) pontja, 61. § (1) bekezdése, 93/A. § (6)(7) és (9) bekezdései.

Budapest, 2013. december 20.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**